

GO' HELG!

Kari og Ola Nordmann drikker jevnt og trutt. Alkoholen koster samfunnet over 25 milliarder kroner i året. (Det skal en del Mongstad-overskridelser til for å slå den summen.) I dagens HA-PLUSS vil du finne fire sider om alkohol. Vi ønsker ikke noen pekefingermentalitet, bare gjøre deg oppmerksom på ett av våre aller største helseproblemer og håpe at det maner til ettertanke. Forøvrig ønsker vi alle våre lesere en riktig god og solfylt helg.

FATTIGGUTT, KRIGSINVALID OG SKOMAKER

„Elveproblem i Ringeby

Storeldal skolestyre har sendt Ringeby skolestyre en skrivelse hvori de henviser en gutt, som bor paa Hirkjølen til skolen i Ringeby. Ellers kan han søke skolen i Storeldal om Ringeby vil bestride utgiftene.

Ringeby skolestyre sendte saken tilbake til Storeldal idet det forlanges legitimation for at Odel Vestgaard er adoptert i lovlige former av Søren Hirkjølen.”

Gudbrandsdølen 3.1.1928

Odd Westgaard har hatt en omtumlet tilværelse. Han vil nødig fotograferses, og bildet er utlånt av gode venner. På bildet er han sammen med sin søster Tordis (t.v.) og sin tante Elisa Høivang, nå 97 år. Bildet er tatt under et slektstevne i fjor sommer.

Odd fra Hirsjøen

En notis fra gamle dager i en Lillehammeravis i januar vakte vår nysgjerrighet. Notisen forteller om en gutt på Hirsjøen som het Odel Vestgaard. Skolestyrene i Stor-Elvdal og Ringeby hadde en brevveksling i 1928 om hvem som hadde ansvaret for skolegang for gutten. Denne gutten, som nå heter Odd Westgaard og bor i Oslo, har hatt en mangfoldig skjebne. Han ble bortsatt fra en barnerik familie på Bjørånes til sin onkel Søren Hirkjølen. Han ble hardt såret som maskingeværskytter ved Hønefoss i 1940, og det tok fire år før han ble utskrevet fra sykehuset. Etter krigen gikk han i skomakerlære, og åpnet sitt skomakerverksted i Oslo. Dette driver han fortsatt i en alder av 74. Han var også blant dem som tok initiativet til krigsinvalideforbundet og rekonvalesenthjemmet Bæreia ved Kongsvinger.

HA: Edvin Finstad

Odds foreldre var Ola og Signe Westgaard og de bodde på Bjørli, ved stasjonen på Bjørånes. Signe døde tidlig, og Ola satt igjen med ansvaret for en stor barneflokk. Dette var bakgrunn for at Odd ble satt bort til Hirsjøen, der hans bestemor, Johanne Hirkjølen, bodde. Da krigen kom var Odd maskingeværskytter i en tropp på Ringerike. Den kom ut i meget hard kamp med tyske styrker ved Hønefoss. Kampene er inngående beskrevet i verket «Kampene i Norge 1940» av Andreas Hauge. Etter meget aktiv motstand ble de norske styrkene nedkjempet, og Odd fikk ei kule i hodet. Det var bare millimetre som skilte ham fra døden. Lammet i det meste av høyre side ble det fire år på Rikshospitalet. Men Odd hadde god fysikk og sterk viljestyrke, og nektet å gi opp. Sakte og sikkert tok han kampen opp mot lammelsen, og vant det meste. Etter hvert ble det bare høyre fot som manglet forlighet. Staven har vært hans trofaste støtte i alle år siden. Nå i det siste har han måttet få rullestol til hjelp.

Odd begynte på omskolering allerede på sykehuset. Han kom i skomakerlære, og han fikk sitt mesterbrev og eget verksted i Hegdehaugsveien. Han fikk god hjelp og støtte fra kona Reidun, og de

fikk etter hvert familie. Sitt feriested bygget de opp ved Vansjø utenfor Moss. Der er det kanskje litt andre fiskeslag enn hjemme på Hirsjøen, men Reidun, som var en fremragende kokk, laget berømte fiskekaker.

Det var frustrasjon blant krigsinvaldene i Oslo-miljøet rundt 1950. De mente pensjonene var for små og forholdene for øvrig dårlige. De møttes i verkstedet hos Odd og rådslo. Odd og en kamerat, som også var skadet i krigen, tok sammen med en advokat initiativ til et allmøte i Håndverkeren. Dette var begynnelsen til Norges Krigsinvalideforbund. Odd hadde en sentral styrefunksjon i forbundet i mange år, og han var aktivt med for å bygge opp rekreasjonshjemmet Bæreia.

For denne delen av sin livsinnsats er Westgaard hedret med Kongens fortjenestemedalje.

Odds historie har bare en gang før vært offentlig omtalt i hjembygda. I 1944 skrev Gurine Landet i avisen om Odds krigsinnsats. Hun fikk organisert en innsamling, og denne innbrakte 4000 kroner. Dette viser at storeldvælene hadde omsorg for sine egne, selv om det i dette tilfellet gjaldt en fattiggutt fra Hirsjøen. Pengene var en meget god investering.

Det ble ingen ærespensjon krigsinvaldene fikk for snart 20 år siden. Så lavt vurderte vi høyverdige menneskelige egenskaper som innsats og oftervilje, liv og helse, frihet og selvstendighet for land og folk at vi sneiet dem av med en nådeskilling

GI DEM ÆRESPENSJON!

Gi dem ærespensjon. Det var A-magasinet som oppfordret til det i en reportasje om krigsinvaldene Odd Westgaard og Harry Lilleåsen omkring 1970.